

JEDAN SVET NEDOVOLJAN ZA „UNMIK TITANIK“

Autor: I. M.

Burne reakcije na Mitićev film u Prištini

Višestruko nagrađivani dokumentarni film Borisa Mitića „UNMIK Titanik“, koji oslikava novogodišnji provod poslednjih sto prištinskih Srba u zgradi-getu Ju Program, prikazan je tokom vikenda u Prištini, u okviru filmskog festivala One World, uz prisustvo autora, koji je nakon projekcije dugo polemisao sa publikom, saopšteno je iz produkcijske kuće „Dribbling Pictures“. U punoj sali bioskopa „ABC1“ (bivša „Omladina“), predviđeni petnaestominutni razgovor razvukao se na čitavih sat i po vremena. Beogradski autor strpljivo je odgovarao na brojna, često neumesna i pristrasna pitanja, koja su se više ticala onoga što na filmu nije prikazano nego onoga što jeste. Prisutni su ovom „jednonoćnom“ dokumentarcu, koji je Mitić sam producirao, snimio, montirao i režirao, zamerali što ne prikazuje „drugu, albansku“ stranu, kao ni „razloge iz prošlosti“ koji su, po mnogima od njih, opravdano doveli do situacije prikazane u filmu. „Sve vreme razgovora nije se čuo nijedan komentar sažaljenja za tragičnu sudbinu protagonista filma, koji su nakon pet godina svojevrsnog kućnog pritvora, te dramatičnog napada na zgradu 17. marta završili raštrkani po raznim kosovskim enklavama“, kaže Mitić.

Mitić je te večeri, takođe, optuživan da radi za razne obaveštajne službe i da je film snimio po nečijoj narudžbi, tim pre što publici nikako nije bilo jasno zašto bi neko tek tako došao u Prištinu da sam snima film, i to baš za Novu godinu... Autoru je zamerano i „omalovažavajuće“ poigravanje sa albanskim i proameričkim simbolima koji su preplavili posleratnu Prištinu, kao i obilje crnohumornih komentara i pitanja unutar filma, čiju ironiju i satiričnost publika očigledno nije shvatila. Mitić je svoje ostvarenje pravdao željom za drugačijim dokumentarizmom, koji odskače od standardnog „dvostranog“ novinarstva, te ličnom estetikom, sticajem okolnosti, dramaturškim pravilima i nedostatkom filmova na ovu temu. „U Srbiji se uveliko snimaju i prikazuju filmovi o srpskim zločinima, dok vi uporno ignorirate i glorifikujete vaše, iako su oni mnogo aktuelniji. Ovaj film je ujedno i dokument i metafora posleratnog života Srba na Kosovu. Apsolutno ništa ne može opravdati takvo stanje - ni nestašice struje, ni velika nezaposlenost, ni status Kosova, ni bilo koji razlozi iz skore ili davne prošlosti na koje se neprestano pozivate“, naglasio je Mitić, što je naišlo na prećutno negodovanje publike.

„Titaniku“ je prethodila projekcija „Lepe Dijane“ (Pretty Dyana), Mitićevog kulturnog prvenca (70 festivala, 10 nagrada), koji je publika za razliku od drugog filma sa oduševljenjem prihvatila. Nažalost, organizatori su u oba filma engleske titlove prekrili albanskim, pa je dvadesetak radoznalih zvaničnika UNMIK napustilo salu već nakon par minuta. Prištinski One World je filijala istoimenog prestižnog festivala u Pragu. Ove godine je prikazano tridesetak filmova iz 12 zemalja. Od srpskih filmova, prisutan je bio i „Kad pališ, pali bolje“ Ivana Andrijevića i Ivana Stefanovića.

Antrfile:

PATI LOKALNO, MISLI GLOBALNO

Autor: DUBRAVKA LAKIĆ

JEZIK DOKUMENTARISTE: BORIS MITIĆ

Filmovima „Lepa Dijana“ i „Unmik Titanik“ mladi beogradski autor obišao svet ponudivši neke od najpotresnijih priča o Kosovu

Tek što je njegova „cigansko kaskadersko-ekološka tragikomedija“, srednjometražni dokumentarni film „Lepa Dijana“, obojen humanošću i alhemijom čovekove potrebe za preživljavanjem, osvojio još jednu od sedam svetskih nagrada (onu za najbolji dokumentarac na festivalu u Visbadenu) sa putešestvija po čak 50 međunarodnih festivala, pred publikom se pojavio novi film Borisa Mitića.

Na upravo završenom 52. beogradskom festivalu dokumentarnog i kratkometražnog filma, van konkurencije, srpskocrnogorsku premijeru imao je njegov 56-to minutni dokumentarac „Unmik Titanik“, novo delo s kojim je ovaj 28-godišnji beogradski autor (bivši novinar Frans presa) ponovo ponudio jednu od najpotresnijih priča o Kosovu. Tačnije, kako sam kaže – „epsku basnu o posleratnom Kosovu, najboljem novogodišnjem provodu u životu i davno obećanu repliku na licemerje ujedinjenih humanitarnih organizacija“.

Naime, u filmu „Unmik Titanik“ u noći dočeka 2004. godine, koju Albanci i službenici Kfora u Prištini proslavljaju bučno na uličnom koncertu na glavnom gradskom trgu, a preostalih 100 Srba u hodnicima i po stanovima zgrade zvane „Ju program“ iz koje inače nikada ne izlaze u strahu od uličnih napada, Boris Mitić minimalnim sredstvima, bez trunke patetike a iskreno i snažno bolno, svedoči o ljudskoj sudbini, paradoksima mirotvorne misije i ideje o slobodi kretanja u takozvanom kosovskom demokratskom društvu.

Digitalnom kamerom, filmski direktno, Mitić po Prištini „lovi Deda-Mrazeve“, naštelovan na frekvenciju ironije i crnog humora stanara tog monolitnog geta, u kojem oni proživljavaju i preživljavaju svoju zatočeničku svakodnevicu. Igrajući fudbal po hodnicima šestospratnice, loveći golubove na tavanu, ispijajući pivo u podrumu i svađajući se koje je boje nebo u sumrak! I tako do 17. marta 2004. godine, od kada ni njih stotinu više u Prištini nema.

– Novogodišnji provodi u Beogradu su mi dosadili a smučili su mi se i medijski prikazi situacije na Kosovu. To je bio razlog što sam noseći samo svoju kameru, otišao u Prištinu da snimim paradoksalne kadrove, posleratnu ikonografiju grada kojim dominira džinovski portret Bila Klintonu, da zabeležim kako se tamo dočekuje Nova godina. A dogodilo se da sam „upao“ na žurku stanara „Ju programa“ i tamo snimio ceo film za jednu noć – kaže Boris Mitić.

Kakvu je žurku priredilo stotinak prištinskih Srba biće jasno svima koji budu pogledali „Unmik Titanik“, koji se već pojavio na DVD (kao i „Lepa Dijana“, jedan od najgledanijih dokumentaraca na Balkanu). Njegov epilog dosnimljen je odmah nakon tragičnih martovskih događaja, kada je zgrada „Ju program“ iznenada napadnuta, opljačkana i spaljena, a njeni stanovnici spašeni u poslednji čas i „naseljeni“ u sportsku salu gimnazije u Gračanici.

I upravo tu nastao je jedan od filmski najpotresnijih kadrova – prkosni a nemi grupni portret stradalnika.

– Jedini način da se ispriča filmska priča o Kosovu je kroz metaforične ljudske sudbine. Ljudi na Zapadu i uopšte inostrana publika neće da gleda slike spaljenih crkava, istorijska i statistička

objašnjavanja, slike ljudi koji plaču ili optužuju . Ali će svakog zaintrigirati i potresti sudbina junaka filma koje tokom gledanja upoznaju i počnu za njih da navijaju . Kako ostati ravnodušan na lik dečaka Ognjena koji se rodio u toj zgradi i ništa drugo nije video i upoznao do njenih hodnika , podruma i prozora. Ili, kako ostati ravnodušan na sudbinu trinaestogodišnjeg Stefana koji mašta o neprekidnoj šetnji kroz rodni grad i Beograd, komentariše priču „Unmika Titanika“ njegov autor.

– Sam naziv filma predstavlja jasnu paralelu između najveće mirotvorne misije Ujedinjenih nacija i najvećeg i najpoznatijeg broda koji je na prvom putovanju potonuo. I sama zgrada „Ju program“ predstavlja mali „Titanik“ u moru kosovskog ludila. Kao što je i Kosovo „Titanik“ na Balkanu, kaže Mitić.

Film „Unmik Titanik“ svetsku premijeru imao je pre Beograda u Amsterdamu na najvećem Festivalu dokumentarnog filma (IDFA) koji je inače i finansijski podržao njegov nastanak. Usledili su pozivi na još pet festivala. Zanimljivo, ali uskoro u Ljubljani naći će se na Festivalu politički nekorektnog filma !

Boris Mitić koji je inače među dokumentaristima poznat kao „sam svoj majstor“, jer je i scenarista, reditelj, snimatelj i producent , već završava pripreme za snimanje novog filma. Ovog puta o srpskim aforističarima. Biće to ponovo srednjometražni dokumentarni film. Sočan i intrigantan kao i dva prethodna.

Dokumentarno filmsko stvaralaštvo definitivno je za njega trajnije životno opredeljenje. Ovakvi filmovi dozvoljavaju mu veliku umetničku slobodu , mogućnost za mnogo dubljim uranjanjem u humanističke, političke i dramaturške nivoe priča koje želi da ispriča. A biće ih još.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

STRANI AUTORI PUNI PREDRASUDA O KOSOVU

Autor: V. M.

Film „Unmik Titanik“ prikazan na Festivalu kratkog metra

Beograd - Jedne Nove godine smučilo mi se da budem u Beogradu i krenuo sam sa kamerom u Prištinu. Za jednu noć snimio sam film o klincima koji su rođeni i odrasli u jednoj zgradi, a da maltene nikada nisu izašli iz nje. U toj zgradi su nekada živeli visoki državni službenici koji su napustili Kosovo, a u nju se uselilo stotinak Srba bez mogućnosti da pobegnu van grada. Privremeno su se tu smestili na nekoliko dana, a ostali su skoro četiri godine, dok i ta zgrada nije napadnuta i spaljena u martu prošle godine - kaže autor Boris Mitić o filmu „Unmik Titanik“, koji je prikazan u specijalnom programu filmova o Kosovu na 52. festivalu kratkometražnog i dokumentarnog filma. „Unmik Titanik“ reprimeno će biti prikazan danas u DKC-u. Mitić je predstavio DVD s proširenim verzijama filmova „Lepa Dijana“ i „Unmik Titanik“.

Mitićev dokumentarac „Lepa Dijana“, koji svojevrmeno nije uvršten u takmičarski program Festivala kratkog metra, još se prikazuje na međunarodnim festivalima (gde redovno osvaja priznanja) i stranim televizijama.

U prvom delu Programa filmova o Kosovu, posle Mitićevog, prikazan je holandski film „Bruklinska veza“, rediteljke Klartje Kuirijins. U drugom delu ovog programa danas ćemo videti filmove „Dve vesti na dan Majke Božije“ Slobodana Simojlovića i „Tragom istine“ Gde su“ Jovice Krstića. Mitić kaže da do sada nije gledao nijedan strani film o Kosovu koji mu se dopao i da se filmovi stranih autora uglavnom svode na banalna uproščavanja ili potvrdu predrasuda.

- „Bruklinska veza“ je portret Florina Krasnićija, Albanca iz NJujorka, koji je godinama legalno na tržištima u Americi kupovao oružje i slao ga u Albaniju odakle je švercovano za UČK. On je to radio nesmetano i sada otvoreno govori o tome, ponosan je, a rediteljka s njim prisno razgovara, pokazuje poštovanje, a možda i strahopoštovanje i strah. Ona gotovo zanemi kada Krasnićij u filmu kaže da će isto to oružje biti upotrebljeno protiv Srba i UN ukoliko Kosovo ne postane nezavisno. Tada film postaje skoro groteskan. Gledao sam ovaj film u Amsterdamu, a publika je tog Krasnićija doživela kao tragičan, a zatim i tragikomičan lik. Sve simpatije su se na kraju okrenule našoj srpskoj strani priče, a ne njegovoj „patriotskoj“ želji da pomogne gerilcima u otadžbini.

Antrfile:

NAJBOLJI NOVOGODIŠNJI PROVOD U ŽIVOTU

Autor: I. MATIJEVIĆ

„Unmik Titanik“ prvi put u SCG, na 52. beogradskom festivalu dokumentarnog i kratkometražnog filma

„Unmik Titanik“, drugi dokumentarni film Borisa Mitića (na fotografiji), autora već kultne „Lepe Dijane“ (45 festivala, 7 nagrada), imaće ove nedelje SCG premijeru, na 52. beogradskom festivalu dokumentarnog i kratkometražnog filma. Projekcije su zakazane za 21. april u 13.30 sati (Dom omladine) i 23. april u 16.30 (Kulturni centar Beograda). Reč je o dokumentarcu (56 minuta) koji prikazuje novogodišnju proslavu poslednjih Srba u Prištini. Film je, inače, finansijski podržan od prestižnog Festivala dokumentarnog filma u Amsterdamu (IDFA), gde je premijerno i prikazan. Direktorka ovog Festivala Ali Derks, član je ovogodišnjeg žirija u Beogradu. „Unmik Titanik“ nastao je pre dve godine, gotovo slučajno. Mesto dešavanja je zgrada „Ju Programa“, šestospratnica u centru Prištine u kojoj je utočište pronašlo poslednjih 100 prištinskih Srba, koji juna 1999. nisu imali kud van grada. Skoro pet godina, oni nisu izlazili iz zgrade, u strahu od napada albanskih komšija i ekstremista. „Nisam znao gde da provedem Novu godinu, pa sam otišao u Prištinu, sa sve kamerom, u nameri da snimim neke paradoksalne kadrove grada. Slučajno sam upao u tu zgradu, ostao tamo celu noć i ispucao sve trake koje sam poneo“, kaže Mitić. „Tek kasnije sam shvatio da bi od toga mogao da se napravi film“.

Film nije patetičan niti politički, ne postavlja pitanja zašto ti ljudi ostaju tu ili šta je dovelo do toga da oni ne smeju da izlaze iz svoje zgrade, već se zasniva na dokumentarističkom prikazu jedne lude noći, „mog najboljeg novogodišnjeg provoda u životu“, po priznanju samog autora. Glavni junaci su deca koja su odrasla u toj zgradi, uključujući malog Ognjena, koji su u njoj i rodio. Film se prikazuje u okviru specijalnog programa posvećenog Kosovu, zajedno sa dokumentarcem „Brooklyn Connection“ Holandanke Klartje Kvirejns, koji portretiše njujorškog Albanca Florina Krasnićija, jednog od glavnih dobavljača oružja za OVK. Nakon projekcija u DOB i KCB, biće upriličena i promocija DVD izdanja oba Mitićeva filma, što će biti prvi dokumentarci koji se pojavljuju na ovdašnjem DVD tržištu.

„Unmik Titanik“, nakon beogradskog festivala kratkog metra, tokom maja nastavlja svoj festivalski život, najpre sledi projekcija na Festivalu politički nekorektnog filma u Ljubljani, potom na festivalima dokumentarnog filma u Sofiji i Madridu, a pozivi su već stigli i za Glazgov, Rim, Jihlavu i Jerevan.

Antrfile:

Miki Stamenković otvara Festival

Dobitnik nagrade za životno delo ovogodišnjeg Beogradskog festivala dokumentarnog i kratkometražnog filma, Miomir Miki Stamenković, otvoriće večeras u 20.30 sati ovaj Festival, u Dvorani Doma omladine. Nakon ceremonije otvaranja biće prikazan film „Vizije Evrope“, omnibus od 25 kratkih filmova aktuelnih evropskih filmskih režisera.

ALBANCI NE VIDE PATNJE SRBA

Autor: I. ARANDELOVIĆ

U PRIŠTINI BURAN PRIJEM FILMA „UNMIK TITANIK“ BORISA MITIĆA

Publika nije bila spremna da prihvati sadržaj filma i svu kritičnost koju nosi

Na filmskom festivalu One World koji je održan u Prištini tokom proteklog vikenda prikazan je i višestruko nagrađivan dokumentarni film „Unmik Titanik“ Borisa Mitića, nekadašnjeg novinara Frans presa i dokumentariste, koji je zbog uspeha ovog i filma „Lepa Dijana“ bio uvršćen u tradicionalnu „Politikinu“ rubriku „Ovo je bila njihova godina“ u kojoj se otkrivaju mladi i daroviti umetnici.

Projekciji u Prištini prisustvovao je i autor, budno prateći reakcije na svoj film koji oslikava novogodišnji provod poslednjih sto prištinskih Srba u zgradi geta YU program. Posle projekcije u prepunoj sali bioskopa ABC 1, planiran petnaestominutni razgovor proširio se u raspravu koja je trajala sat i po. Postavljana su neumesna i pristrasna pitanja, usledila je duga polemika.

– Bilo je mnogo amaterskih i niskih pitanja, tako da sam imao utisak da razgovaram sa đacima osnovne škole. Očekivao sam da razgovaramo o filmu, politici, pa i angažmanu na jednom višem nivou. Ta neprikladna pitanja čak su postavljali i neki članovi žirija, profesori filmskih škola pa i književnici, pa je na momente bilo pomalo napeto. Bilo je potencijalnih eksplozivnih pitanja koje sam ja amortizovao odgovorima, što je izazvalo negodovanje publike. Organizatori festivala su se kockali i pozvali me, kao što sam se i ja kockao i otišao u Prištinu i prisustvovao projekciji. Razgovor se završio bez pobednika, jer tamošnja publika nije spremna da prihvati sadržaj filma i svu kritičnost koju on nosi. Oni žele da se o Srbima govori kao o agresorima i krivcima za sve ono što se dogodilo. Publika je želela da se o Srbiji govori u kontekstu kolektivne krivice, a sve drugo za njih je ekstremni nacionalizam. Oni su navikli samo na dve strane. Jedna je, tako da kažem, Nataša Kandić, a druga Vojislav Šešelj. Balansirao sam i želeo da im pokažem da postoji i srednja strana, što je za njih neshvatljivo – rekao nam je reditelj filma Boris Mitić.

U publici za vreme i posle projekcije filma nije bilo Srba, iako ih je reditelj lično pozvao.

– Rasprava se svela na sve sem na razgovor o sadržaju filma. Imam utisak da je publika želela da diskredituje mene i razloge zbog kojih sam snimio film. Bilo je optužbi da radim za neke obaveštajne službe, kao i pitanja ko je naručio da snimim film ili ko ga je finansirao – izjavio je Mitić koji je sam producirao, snimio, režirao i montirao film.

– Bilo je i pitanja zašto nisam prikazao kako majke nekih nestalih Albanaca dočekuju Novu godinu. U filmu je, u jednoj sceni, u drugom planu to i prikazano, ali oni to izgleda nisu primetili. Film je priča o malobrojnim Srbima u Prištini, jedan real-fine prikaz „provoda“ ljudi koji već pet godina žive unutar jedne zgrade iz koje ne mogu slobodno da izađu – objašnjava reditelj.

– Lično mi je dosta dvostrane novinarske objektivnosti i relativiziranja patnje ljudi koji žive u toj zgradi u getu. Filmskim jezikom možeš da dočaraš mnogo više nego novinarskim tekstom. Autorski pristup i estetika filmskog jezika omogućava nam da prenesemo emociju u onom obliku u kome je. Moj film je dramaturški vrlo kompaktan i mnogo je emotivniji od bilo koje reportaže, a pre svega je kritika licemerja Unmika, čiji su visoki čelnici prisustvovali projekciji filma – istakao je Mitić.

Pored „Titanika“, u Prištini je prikazan i Mitićev prethodni film „Lepa Dijana“.

Koliko je publika pozitivno, emotivno i otvoreno reagovala na „Dijanu“, toliko nisu razumeli „Titanik“, već su ga shvatili kao patriotizam – zaključuje Mitić, čiji je poslednji film do sada prikazan na 15 festivala na kojima je osvojio tri nagrade, a pozivi i dalje pristižu.

Antrfile:

Uskoro na televiziji

Oba Mitićeva filma će doživeti domaću televizijsku premijeru u sklopu novogodišnjeg programa, a direktor festivala Beđet Šalja je ponudio i prikazivanje na kosovskoj televiziji Koha Vision.

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

REPLIKA NA LICEMERJE

Autor: VALENTINA MILENKOVIĆ

RAZGOVOR: BORIS MITIĆ, DOKUMENTARISTA

Tek što je njegov film !!!!!!!!! "Pretty Dyana", !!!!!!!!! osvojio nagradu za najbolji dokumentarac na festivalu u Visbadenu, pred publikom se pojavio novi film Borisa Mitića, "UNMIK Titanik".

Na upravo završenom 52. beogradskom festivalu dokumentarnog i kratkometražnog filma, "UNMIK Titanik" je prikazan u okviru specijalnog programa posvećenog Kosovu, zajedno sa dokumentarcem !!!!!!!!! "Brooklyn Connection" !!!!!!!!! Holandanke Klartje Kvirejns, koji portretiše njujorškog Albanca Florina Krasnićija, jednog od glavnih dobavljača oružja za UČK.

Film će ovih dana biti prikazan na Festivalu politički nekorektnog filma u Ljubljani kao i na festivalima dokumentarnog filma u Sofiji, Madridu, Glazgovu, Rimu, Jihlavu i Jerevanu.

LOV NA DEDA MRAZA

"UNMIK Titanik" je jedna od najpotresnijih priča snimljenih o Kosovu, odnosno, "epška basna o posleratnom Kosovu, najboljem novogodišnjem provodu u životu i davno obećana replika na licemerje ujedinjenih humanitarnih organizacija". Kako ste došli na ideju da to uradite?

- Film je nastao pre dve godine, gotovo slučajno. Mesto dešavanja je zgrada "Ju Programa", šestospratnica u centru Prištine u kojoj je utočište pronašlo poslednjih sto prištinskih Srba, koji juna 1999. nisu imali kud van grada. Skoro pet godina oni nisu izlazili iz zgrade, u strahu od napada albanskih komšija i ekstremista.

Novogodišnji provodi u Beogradu su mi dosadili, pa sam otišao u Prištinu da snimim neke paradoksalne kadrove tamošnjeg dočeka, u potrazi za nekom vrstom simbolične filmske priče. Ostavio sam stvari u zgradi "JU Programa", upoznao klince koji su tu odrasli, ostao sa njima i snimio ceo film za jednu noć! Ovaj film je ujedno i moj lični komentar na situaciju na Kosmetu, priča kojom sam iz sebe izbacio petogodišnju frustraciju izazvanu neuspehim novinarskim prikazima kosovske krize.

To je iskreno i bolno svedočanstvo o paradoksima mirotnovne misije i ideje o slobodi kretanja u "kosovskom demokratskom društvu". Da li ste se plašili i imali problema tada a posebno sada posle prikazivanja filma?

- Pre snimanja dokumentaraca, radio sam četiri godine za beogradski biro Agencije Frans Pres, za koju sam napravio brojne reportaže sa Kosova. Govorim francuski i engleski bez naglaska, imam plavu kosu, čudnu kameru, lako mogu da se pravim stranac. Nauči se čovek da proceni situaciju, ali za svaki slučaj uvek bežim dva koraka napred, ne idem mečki pod šape. Na snimanju nije bilo nekih problema, osim ulubljenih vrata na kolima, nekoliko gađanja petardama i neprijatnih praćenja crvenim laserom. Previše su bili preokupirani slavljem... Prvog januara ujutru su već bili malo agresivniji, dobacivali, pretili i iz kola u prolazu, iako sam snimao samo čavke i fasade zgrada... Što se samog filma tiče, to nije ni antialbanska ni prosrpska priča, već metaforična osuda UNMIK-a koja se obraća svakoj publici. Najbolji dokaz o preciznosti i efektivnosti filma je činjenica da je premijerno prikazan, pa čak i finansijski podržan od strane najvećeg festivala dokumentarnog filma na svetu u Amsterdamu.

Albanci koji su gledali film me pitaju da li stvarno mislim da je položaj Srba na Kosovu toliko loš, ali učute kada im odgovorim: "Da ste vi insistirali na dobrim stvarima koje su vam se dešavale na Kosovu tokom devedesetih, stvari bi se, drugari, odvijale..."

Ja sam i !!!!!!!!!!!!!!! "Pretty Dyana" !!!!!!!!!!!!!!! prikazao na prizrenskom festivalu dokumentarnog filma prošlog septembra, tamo sam čak dobio i glavnu nagradu. Organizatori su bili pomalo zatečeni, ali je publika sjajno reagovala, uprkos izvesnim političkim pritiscima...

Film i sport mogu da zbliže zavađene strane, pre bilo čega drugog. Tu ima jakih emocija, kojih u biznisu nema. Krivo mi je što Albanci ne prave filmove koje bi mi mogli da gledamo, neke njihove

priče, umesto što ignorišu stvarnost ili neprekidno kukaju na ovo ili ono.

Isto tako ni Albanci ni inostrana publika neće da gledaju slike spaljenih crkava, istorijska objašnjavanja i statističke podatke o Kosovu, slike ljudi koji plaču ili optužuju. Ali će zato toplo ispričana ljudska sudbina svakog da zaintrigira. Zato "UNMIK Titanik" dobro funkcioniše. U njemu nema ni propagande, ni patetike.

U "UNMIK Titanik" "lovite Deda Mrazeve" a u "Pretty Dyana" pratite grupu kosovskih Roma koji žive u predgrađu Beograda...

- U oba filma je glavna odrednica fajterski, borbeni duh koji krasi glavne junake. I Dijančerosi iz mog komšiluka i stanari "JU Programa" žive u tragičnim uslovima, ali odbijaju da se predaju, nalazeći razne načine kako da svoj život učine podnošljivijim, a uzgred to rade sa puno stila, humora i dobre energije. U tome je i njihova lepota i šarm samih filmova. Svi mi u startu navijamo za autsajdere, a još ako dobro igraju...

NOTE PREOKUPAS

Što zbog obračuna s demokratskim snagama i pojačanog političkog nadzora, što zbog TV konkurencije koja nudi obilje dokumentarističkih sadržaja, dokumentarni film, kao specifični vid društvenog angažmana, istovremeno gubi energiju i državno finansiranje. Kakva je situacija trenutno u Srbiji?

- Ja sam svoje filmove sam snimao, maltene bez budžeta. Tek kasnije sam dobio podršku stranih festivala i televizija, tako da lično ne zavisim od domaćih institucija. Ipak, moram da naglasim da je stanje kod nas jako teško i tužno. Naše televizije se ponašaju prilično neodgovorno prema nezavisnim domaćim autorima, kad je u pitanju finansiranje i emitovanje filmova. Reakcije se kreću od hroničnih ignorisanja do bezobraznih zahteva za besplatnim prikazivanjem. Kao rezultat toga, program je ispunjen bajatim paketima Bi-Bi-Sijevih dokumenatraci o dinosaurima i žirafama koje dobijaju po damping cenama ili ispraznim !!!!!!!!!!!!! reality shonj !!!!!!!!!!!!!!! programima u kojima su televizijski urednici u dilu s producentima emisija. U celoj ovoj priči gube publika, koja ostaje uskraćena za smisleniji program, i nacionalna kinematografija koja se sve više osipa.

Mnogi autori zbog toga odustaju. Naprave pristojan film ili nešto što nagoveštava potencijal, budu ignorisani i obeshrabre se. Na kraju završe u marketingu, kao tezgaraši opšte prakse. Situacija je ista u celom regionu.

Izgleda da su baš ratovi pokazali koliki je zapravo značaj dokumentarog filma. On je sada "trend", "medijski brat igranom filmu"...

- Za to su najzaslužniji Majkl Mur i još nekoliko dokumentarnih hitova koji su vratili dokumentarce u bioskope. Glavni razlog za to jeste ispraznost igranih filmova, koja ne može da se poredi sa snagom originalnih, istinitih priča.

Dokumentarni film je hit na svim važnijim filmskim smotrama. Koliko ljudi u Srbiji, uljuljkani u latino "note preokupas" fazon, mogu da prihvate to što radite?

- Prva reakcija je čuđenje na sadržaj priča. Ljudi prosto ne veruju da se tako nešto dešava kod nas, iako im se dešava tu pred očima...

Druga reakcija je iznenađenje zbog toga što su ti filmovi, iako prilično dugi, 45 i 56 minuta, vrlo gledljivi a uz to često i vrlo smešni. !!!!!!!!!!!!! "Pretty Dyana" !!!!!!!!!!!!! je postala najpresnimavaniji !!!!!!!!!!!!! DIVDŽ !!!!!!!!!!!!! ne samo kod nas, nego i na celom Balkanu. Ljudi je gledaju po deset puta, prepričavaju je kao "Maratonce" ili "Ko to tamo peva"... "UNMIK Titanik" traže da gledaju i Srbi sa Kosova i oni iz uže Srbije... Uz to, moji filmovi nemaju pretenzija da morališu, objašnjavaju nešto ili "sole ljudima pamet". To su atraktivni istiniti filmovi, koji na svakoga ko ih pogleda ostavljaju mnogo jači utisak nego bilo koja izmišljena priča.

Antrfile:

MASMEIOLOGIJA NA BALKANU

Boris Mitić (1977), diplomirao je masmediologiju u Kanadi. Pet godina radio je u beogradskom predstavništvu Agencije Frans Pres, nakon čega odlazi iz novinarstva da bi se posvetio snimanju dokumentaraca. Prvi dan snimao pokućstvo, drugi dan zalazak sunca, treći raskrnicu s prozora. Naučio sve dugmiće, ali mu je nedostajalo nešto "živo". Opremio se - kaže - za Dijančerosu iz komšiluka. To su kosovski Romi koji u predgrađu Beograda prepravljaju kultne automobile "spaček" ("dijana") u futuristička vozila za reciklažu, kojima sakupljaju kartone.

Materijal se gomilao, pa ga je pakovao u kompjuter, izmontirao onako instinktivno, iz čistog zezanja. Ta 45-minutna verzija je kasnije obišla ceo svet i osvojila sedam nagrada na oko 50 svetskih festivala na kojima je pozivana da učestvuje.

Otkaz u Frans Presu daje odmah nakon martovskih nereda na Kosovu, kada je u sada spaljenoj zgradi dosnimio i epilog filma. Uskoro je sveže izmontirani "UNMIK Titanik" dobio finansijsku podršku od Amsterdamskog festivala i do danas je prikazan na 40 međunarodnih festivala i na osam televizijskih kanala širom sveta.

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.